

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

لویه څارنوالی باید د افغانستان قوانینو ته په پام، د څارنوالانو د گمارنې په برخه کې کوتلی گامونه پورته کړي.

هغه څارنوالان چې په لویه څارنوالی کې گمارل کېږي، د ملکي خدماتو د قانون د تعریف پر بنسټ په ملکي کارکوونکو کې شامل دي. دغه قانون د ټولو ملکي کارکوونکو لپاره د گمارنې کړنلاره وضع کوي. لیکن لویه څارنوالی د هغو قوانینو، او کړنلارو پلي کولو ته چې د اداری اصلاحاتو د کمیسیون لخوا جوړ شوي، هوډمنه نده، چې دا د دی لامل شوی چې څارنوالان د وړتیا، او د گمارنې د پروسې د رویتیا او ازاد رقابت د په پام کې نیولو پرته وگمارل شي. دی کار د لوی څارنوالی وړتیا کمه کړي.

۷.۱ سپارښتنه: لویه څارنوالی د اداری اصلاحاتو د کمیسیون په مرسته، باید ټول څارنوالان د ملکي خدماتو د قانون د احکامو او د اداری اصلاحاتو د کمیسیون د کړنلارو سره سم وگماري.

بنچمارک: د شپږو میاشتو په اوږدو کې باید د څارنوالانو گمارنه د افغانستان د قوانینو سره سم تر سره شي .

د تمې وړ پایلې: د افغانستان د قوانینو سره سم، د څارنوالانو د گمارنې په پروسه کې د وړتیا، رویتیا او ازاد رقابت په پام کې نیول به د لوی څارنوالی د وړتیا د ودې سبب شي.

څارنوالان د وړتیا د ودې په موخه، یو لړ زده کړیزو پروگرامونو ته اړتیا لري؛ تر څو ډاډ تر لاسه شي چې د نافذ شوو قوانینو په اړه یې کافی مالومات تر لاسه کړي.

د ساختمانی جوړښت تغیر شوی قانون او د لوی څارنوالی صلاحیت، د هغو څارنوالانو لپاره چې په لویه څارنوالی کې نوی گمارل کېږي؛ د شرعیاتو یا د حقوقو د پوهنځیو د لسانس د سند شتون اړین بولي. دا قانون په هغو څارنوالانو چې پخوا گمارل شوي نه پلي کېږي. دا په دی مانا ده چې څارنوالان کولای شي پرته له دی چې د افغانستان د نافذ شوو قوانینو سره بلدتیا ولري، دنده تر لاسه کړي. د دی سربیره څارنوالان دی ته اړندی چې په قوانینو کې رامنځ ته شوي بدلونونو باندې ځان پوه کړي.

۷.۲ سپارښتنه: لویه څارنوالی باید هغه څارنوالان چې د نافذ شوو قوانینو او د اسلامی فقهې مسایلو په اړه کافی مالومات نلري، وپېژني. او یو پلان باید چمتو او پلي کړي، چې د هغې په رڼا کې ټول څارنوالان دی ته اړ ایستل شي چې د نوموړې مسایلو، او په دنده پوری اړوند ټولو موضوعاتو په اړه خپل مالومات بشپړ کړي.

بنچمارک: یو هر اړخیز حقوقي پروگرام ته د ورپېژندلو په موخه، د څارنوالانو پېژندل چې د شپږو میاشتو په اوږدو کې به بشپړ شي، او دا پروسه به تر یوه کال پوری دوام وکړي.

د تمې وړ پایلې: د افغانستان د قوانینو د ټولو موادو په اړه د څارنوالانو د پوهې زیاتیدل، او د قضیو په حلولو کې د څارنوالانو د وړتیا وده.

د څارنوالانو معاشونه باید لوړ شي تر څو د فساد انگیزه کمه شي

په لویه څارنوالی کې اوسمهال د مسلکي کارکوونکو معاشونه نسبتاً کم دي. همدارنگه یو ډول نابرابروالی د یو شمیر څارنوالانو په معاشونو کې چې په ورته پوست باندې کار کوي، لیدل کېږي. د معاشونو کموالی د اداری فساد انگیزی زیاتوي، او د معاشونو د ویش په اړه د یو ځانگړی لارښود نه شتون د قوم پالنې د رامنځته کیدو او دودیدو سبب گرځي.

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

۷.۳ سپارښتنه: لویه څارنوالی د اداری اصلاحاتو د کمیسیون په مرسته، باید پدې اړه اړینې کړنې تر لاس لاندې ونیسې؛ تر څو ډاډ تر لاسه شی چی څارنوالان د مسلکي وړتیا سره سم معاشونه او حقوق تر لاسه کوی. او دا حقوق د یو څارنوال لپاره بسنه کوی.

بنچمارک: دا کړنې باید د یوې میاشتنې په اوږدو کی تر سره شی.

د تمې وړ پایلې: د فساد انگیزی کمیږی.

ډیری څارنوالان چی په لویه څارنوالی کی گمارل کیږی، د دندو روښانه لایحه نلری، چی د دوی مسؤلیتونه د دوی پوست ته په پام روښانه کړی.

د څارنوالانو د گمارنې قراردادونه د مسلکي معیارونو سره برابر ندی. یواځی د کارکونکي نوم، مسلک او گمارونکي اداره، پرته د دندو د لایحې په اړه د مالوماتو، مسؤلیتونو او د چلند د ډول څخه، په لږ کی لری. دا چاری د څارنوالانو په غوښتنو کی یو ډول ناڅرگندوالی رامنځته کوی. او د هغوی په کړنو کی د ستونزو د زیږیدو سبب گرځی.

۷.۴ سپارښتنه: لویه څارنوالی باید پدې ډاډمنه شی چی ټول څارنوالان د دندو روښانه او هراړخیزه، لایحه لری.

بنچمارک: د دندو لایحه باید د دريو میاشتو په اوږدو کی تیاره شی.

د تمې وړ پایلې: د دندو په اړه د څارنوالانو روښانه تمې، او د کړنو د ترسره کولو لپاره د دوی د وړتیا وده رامنځ ته کیږل.